

W OBRONIE PRAWDY HISTORYCZNEJ
O majorze Wojska Polskiego, podpułkowniku Narodowych Sił Zbrojnych
cc. Leonardzie Zub-Zdanowiczu

Od momentu, kiedy to powołany przez Prezydenta Miasta Lublin Zespół do spraw Nazewnictwa Ulic i Placów Publicznych w Mieście Lublin, w dniu 21 lutego opiniował wniosek przedłożony m.in. przez Okręg Lubelski Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych (oraz: Fundację im. Kazimierza Wielkiego, Stowarzyszenie im. Kazimierza Wielkiego, Grupę Rekonstrukcji Historycznej im. I Pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej Narodowych Sił Zbrojnych, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Lublinie, Akademicki Klub Myśli Społeczno-Politycznej „Vade Mecum”, Korporację „Concordia”, Fundację Amor Patriae) by zmienić dotychczasową nazwę ulicy Lucyny Herc (Hertz) na ulicę Leonarda Zub-Zdanowicza, rozpoczęła się kampania kłamstw, niedomówień i przekłamań na temat historii życia tego cichociemnego, oficera AK i NSZ. Wniosek został odrzucony a jeden z członków Komisji określił Leonarda Zub-Zdanowicza mianem dezercera a Narodowe Siły Zbrojne uznał za formację nielegalną oraz „partyjniacką”.

23 marca br. w przestrzeni publicznej pojawił się list, którego autorami byli: dr hab. Rafał Wnuk prof. KUL, dr hab. Dariusz Libionka prof. PAN, dr hab. Mirosław Filipowicz prof. KUL, dr hab. Bożena Iwaszkiewicz-Wronikowska prof. KUL, dr hab. Mariusz Mazur prof. UMCS, prof. dr hab. Grzegorz Motyka oraz Wojciech Samoliński. Pod jego treścią podpisało się wielu pracowników naukowych, duchownych oraz działaczy opozycji demokratycznej. Niestety, w liście skierowanym do opinii publicznej, którego intencją była obrona Macieja Sobieraja, rzekomo represjonowanego przez IPN, zawarty zostało szereg kłamstw na temat Leonarda Zub-Zdanowicza. Jego treść nie ma nic wspólnego z wolnością badań naukowych ani interpretacją dostępnych dokumentów źródłowych. Prezentowane w nim informacje wynikają jedynie z ideologicznych uprzedzeń autorów, nie zaś z dążenia do prawdy historycznej.

Nie będziemy przedstawiać biografii Leonarda Zub-Zdanowicza bowiem ta jest świetnie opisana przez amerykańskiego historyka polskiego pochodzenia prof. Marka Jana Chodakiewicza w książce „Narodowe Siły Zbrojne „Ząb” przeciw dwu wrogom”. Niestety pomimo wielu innych publikacji dot. „Zęba”, wśród ich autorów nigdzie nie odnaleźliśmy żadnego z historyków, sygnatariuszy listu. Być może właśnie nieznanostwo losów Leonarda Zub-Zdanowicza a także dziejów Narodowych Sił Zbrojnych sprawiła, że musimy dokonać sprostowania zawartych w nim ewidentnych przeinaczeń.

Nie jest prawdą jakoby Leonard Zub-Zdanowicz dokonał dezercji. Dezercja to uchylenie się od służby wojskowej i walki, np. ucieczka z wojska. Leonard Zub-Zdanowicz nie uchylał się od służby wojskowej ani tym bardziej nie uciekał z wojska. Przypomnimy, że przez kilka miesięcy po zrzucie pozostawał poza przydziałem wojskowym. To struktury AK przekazały kontuzjowanego „Zęba” placówkom NSZ z prośbą o przechowanie do czasu wyleczenia. Czy mogłyby to zrobić, gdyby faktycznie – jak twierdzą sygnatariusze listu – NSZ pozostawał wrogi wobec Polskiego Państwa Podziemnego? Po przejściu do NSZ, „Ząb” utrzymywał kontakty i przeprowadzał wspólne akcje z oddziałami AK - kpt. Tadeusza Wingerta „Warty”, kpt. Tadeusza Stumberk-Rychtera „Żegoty”, kpt. Jana Piwnika „Ponurego”, por. Stanisława Łokuciewskiego ps. „Małego”, por. Hieronima Dekutowskiego

110

„Zapory”. Należy podkreślić, że sprawa Leonarda Zub-Zdanowicza nigdy nie trafiła do Wojskowego Sądu Specjalnego przy Komendzie Głównej AK, który był właściwy do jej rozpoznania. Słowo „dezterter” występuje tylko raz – w sprawozdaniu Kedywu Komendy Okręgu Lublin AK z 10 stycznia 1944 r. Nigdy jednak nie podjęto jakichkolwiek działań w celu powstrzymania działalności „Zęba”, czy też jego zaangażowania na rzecz NSZ, ze strony Dowództwa AK – w przeciwieństwie do faktycznych przypadków dezercji cichociemnych (np. ppor. Franciszek Żak „Mamka”, zob. B. Szyprowski, Cichociemny „Mamka” przed WSS KG AK, Przegląd Historyczno-Wojskowy 2013 nr 3, s. 202 i dalej). Należy pamiętać, co zostało przez inicjatorów listu przemilczane, że po zakończeniu działań zbrojnych przez żołnierzy Brygady Świętokrzyskiej NSZ Zub-Zdanowicz odmeldował się z Brygady i przystąpił do II Korpusu Polskiego gen. Władysława Andersa. Z zarzutu dezercji w 1945 r. uwolnił go Sąd Honorowy przy II Korpusie Polskim. Następnie w 1949 r., po przeprowadzonym śledztwie przy Polskim Korpusie Przysposobienia i Rozmieszczenia Leonard Zub-Zdanowicz, został całkowicie uwolniony z tego zarzutu. Ponadto pozytywnie zweryfikowano jego stopień wojskowy rotmistrza. 21 sierpnia 1957 r. gen. Anders mianował Zub-Zdanowicza majorem w Korpusie Oficerów Kawalerii WP. Trudno sobie wyobrazić sytuację, że gen. Anders promuje byłego deztertera.

Podkreślmy jeszcze raz, ponieważ przez lata komunizmu utrwalił się stereotyp, który część historyków ciągle powiela: Narodowe Siły Zbrojne nie były wrogię wobec Polskiego Państwa Podziemnego, a co więcej bardzo często współpracowały – szczególnie wywiad NSZ – ze strukturami AK, tak na odcinku antyniemieckim, jak i antykomunistycznym. NSZ były czasami krytyczne, zwłaszcza wobec oficjalnych relacji z komunistami, ale nigdy wrogię. NSZ od samego początku uznawały Rząd Polski w Londynie. Władze NSZ – a wcześniej ZJ – odmawiały jedynie uznania wyłączności ZWZ/AK na reprezentowanie sił zbrojnych w konspiracji. Narodowe Siły Zbrojne, w tym także Brygada Świętokrzyska, zostały uznane przez najwyższe organy władzy Państwa Polskiego czego dowodem jest Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Kazimierza Sabbata z dnia 1 stycznia 1988 r. o żołnierzach Narodowych Sił Zbrojnych, w którym czytamy „Żołnierze tej części Narodowych Sił Zbrojnych która, ze względu na stanowisko jej czynników kierowniczych, nie została scalona z Polskimi Siłami Zbrojnymi - Armią Krajową i którzy brali udział w walkach z okupantami w latach 1939-1945, spełnili swój obowiązek narodowy i żołnierski wobec Rzeczypospolitej Polskiej”. Następnie najwyższy organ władzy Rzeczypospolitej Polskiej – Sejm Rzeczypospolitej w stosownej uchwale podjętej w 70. rocznicę powołania Narodowych Sił Zbrojnych wskazał: „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, czcąc ich pamięć, stwierdza, że Narodowe Siły Zbrojne dobrze zasłużyły się Ojczyźnie.” (Dz. Urz. Monitor Polski z 2012 r. poz. 890).

Prawdą jest, że oddział NSZ pod dowództwem „Zęba” dokonał egzekucji dwudziestu kilku członków GL im. J. Kilińskiego. Było to jedno z działań podjętych w ramach zwalczania grup rabunkowych, które wówczas działały na Lubelszczyźnie przynosząc niepowetowane straty ludności cywilnej. Akcje przeciw takim grupom praktykowały także oddziały AK i Batalionów Chłopskich. Przypominamy autorom listu, że jeszcze w lipcu 1943 r. Komendant Główny AK wydał „Instrukcję dotyczącą zapewnienia Bezpieczeństwa terenowego”. Czytamy w niej: „*Bezpieczeństwo i porządek nie istnieją we wszystkich obwodach zupełnie lub istnieją w stopniu nie wystarczającym, ludność miejscowa narażona*

jest na kradzież mienia, szykany, gwałty i niejednokrotnie na utratę życia ze strony band różnego pochodzenia. Okupant nie przeciwdziała zasadniczo temu stanowi faktycznemu. Z reguły stosuje represje na niewinnej, nękaney przez bandy ludności. Ten stan grozi w nasze interesy i plany. S[ilny] Z[brojne] w Kraju muszą podjąć kroki celem podniesienia stanu bezpieczeństwa publicznego w terenie. Polecam K[omendantom] Okr.[ęgow] i K[omendantom] Obw.[odów] wystąpić tam, gdzie zachodzi potrzeba, przeciw elementom plądrującym bądź wywrotowo – bandyckim. Każde wystąpienie musi być zdecydowane i musi mieć za cel ukrócenie samowoli. Występować należy tylko przeciw grupom specjalnie dokuczliwym dla ludności miejscowej i dla K[omendy] S[ilny] Z[brojnych] w Kraju, przede wszystkim przeciw tym, którzy mordują, gwałcą i rabują(...)” (Armia Krajowa w dokumentach, t. VI, s. 347 – 348).

Co umknęło autorom listu, to AK początkowo przyznała się do wydarzeń spod Borowa (Komunikat Nr. 10, Biuletyn Informacyjny nr 35 (190), 02.09.1943 r.). Dopiero 8 grudnia 1943 r., czyli pięć miesięcy po wydarzeniach borowskich, gen. Bór Komorowski w meldunku do Naczelnego Wodza, pisał:

„(...) Zostało ustalone, że wymordowania 26 ludzi oddziału partyzanckiego Armii Ludowej dokonali dowódcy z oddziałów NSZ, wybijając upojonych alkoholem na przyjęciu. W publicznym oświadczeniu, nie wymieniając NSZ, podałem, że AK nie ma nic wspólnego z tym mordem, który potępiałem.(...)” (AK w dokumentach, t. III, s. 215). Można jedynie dodać, że nie wiadomo do końca ile osób zginęło pod Borowem, że nie był to oddział AL. (ta powstała dopiero 1 stycznia 1944 r.) tylko GL, że alkohol był obecny ale wśród gwardzistów (a na co skarżyli się okoliczni mieszkańcy) i oczywiście nie było żadnego przyjęcia ale sąd polowy. Sąd, w którym uczestniczyli żołnierze miejscowej placówki AK. Natomiast „potępienie” w „Biuletynie Informacyjnym AK” miało miejsce 18 listopada 1943 r. na skutek osobistej decyzji Jana Rzepeckiego, który sam o tym wspomina (Wspomnienia i przyczynki historyczne, Warszawa 1956, s. 261). Ten sam Jan Rzepecki po 1947 r. przyjęty został do komunistycznego Wojska Polskiego. Podobne, do tego pod Borowem, działania wobec grup bandyckich, często komunizujących, były podejmowane przez oddziały AK. Do czego prowadziła tolerancja wobec takich grup pokazały wydarzenia z Owczarni z maja 1944r.

Nie jest prawdą jakoby Leonard Zub-Zdanowicz („jako jeden z dowódców Brygady Świętokrzyskiej”) podjął współpracę z Niemcami. Niestety pomimo licznych publikacji do przestrzeni publicznej i świadomości niektórych historyków wciąż nie mogą przebić się fakty. Autorzy listu nie podali żadnych form ani efektów tej współpracy. Ile wspólnych akcji wraz z Niemcami przeprowadzono, przeciwko komu i ilu NSZowców i Niemców zginęło podczas wspólnych operacji, gdzie i kiedy te działania miały miejsce ? Nie jest oczywiście tajemnicą, że Niemcy wiedzieli o obecności Brygady i że próbowali ją bezskutecznie skłonić do wspólnej walki z Sowietami. Nigdy jednak do żadnej współpracy militarnej nie doszło, o czym historycy zajmujący się tym tematem doskonale wiedzą. Brygada Świętokrzyska NSZ nie mając złudzeń co do zamiarów Sowietów wprowadziła w życie milczący pakt nie atakowania się z Wehrmachtem, który potem wypowiedziała czego bezdyskusyjnym dowodem jest m.in. wyzwolenie niemieckiego obozu koncentracyjnego w czeskim Holiszowie, o czym milczą sygnatariusze listu.

112

Nie jest także prawdą jakoby Brygada Świętokrzyska wraz z Leonardem Zub-Zdanowiczem wycofywała się wraz z oddziałami Wehrmachtu. Na potwierdzenie takich słów wystarczy podać nazwy tych jednostek ewentualnie numery tych niemieckich dywizji, pułków czy batalionów. Nic takiego autorzy nie zrobili bo i zrobić nie mogą.

Ukrycie tych faktów przez grono uczonych jest rzeczą niedopuszczalną i etycznie naganną. Należy uzupełnić, iż postanowieniem z 20 sierpnia 2009 r. za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej Leonard Zub-Zdanowicz został przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego odznaczony pośmiertnie Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (Dz. Urz. Monitor Polski z 2009 r. Nr 23, poz. 216). Wniosek o nadanie odznaczenia Leonardowi Zub-Zdanowiczowi został pozytywnie zaopiniowany przez Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Janusza Krupskiego, działacza opozycji w okresie PRL wydawcy czasopisma „Spotkania. Niezależne Pismo Młodych Katolików”. Odznaczenie zostało wręczone przez Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Bronisława Komorowskiego wiosną 2013 r. Do tej pory wobec Leonarda Zub-Zdanowicza panował konsensus nie tylko historyczny ale i polityczny. Z nieznanых przyczyn grupa osób próbuje na nowo otworzyć wygaszone już, okupacyjne spory.

Autorzy listu celowo pomijają dalszą działalność Leonarda Zub-Zdanowicza. Po przeprowadzeniu się do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej do końca życia był aktywny w organizacjach polonijnych. Wspierał Ruch Obrony Praw Człowieka Obywatela i „Solidarność”; wielokrotnie organizował składki na rzecz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W tym kontekście zastanawia poparcie zawartych w liście kłamstw przez naukowców z tego Uniwersytetu. Czy nie zdają sobie sprawy z tego, że Leonard Zub-Zdanowicz jest nie tylko absolwentem KUL ale także współfundatorem Collegium Jana Pawła II, w którym niektórzy z nich prowadzą zajęcia?

Życiorys Leonarda Zub-Zdanowicza jest charakterystyczny dla setek innych, często bezimiennych żołnierzy walczących o wolną Polskę z dwoma okupantami. Był żołnierzem Wojska Polskiego, Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych. W obronie wolności, całości i niepodległości Rzeczypospolitej strzelał zarówno do najeźdźców i okupantów niemieckich jak i sowieckich. Należy do grona Żołnierzy którym zawdzięczamy wolną Polskę i którym wolna Polska stara się obecnie oddać należny hołd. Nie możemy się zatem zgodzić na dzielenie przelanej krwi na „gorszą” i „lepszą”, a decyzji sygnatariuszy listu w żaden sposób nie usprawiedliwia fakt, że nie podzielają poglądów i wyborów Leonarda Zub-Zdanowicza.

1. Elżbieta Wasiutyńska, córka Leonarda Zub-Zdanowicza, działaczka polonijna w USA
2. Meliton Jan Zub-Zdanowicz, syn Leonarda Zub-Zdanowicza
3. Bohdan Wasiutyński, zięć Leonarda Zub-Zdanowicza
4. Małgorzata Anna Zub-Zdanowicz, synowa Leonarda Zub-Zdanowicza
5. Joanna, Aleksandra, John, Anna, Margaret, Adam i Barbara Wasiutyńscy, dorosłe wnuczeta Leonarda Zub-Zdanowicza, USA
6. Maria Kłokocka, siostrzenica Leonarda Zub-Zdanowicza
7. lek. med. Jerzy Poray-Wybranowski, rodzina, Kanada
8. dr n. med. Wojciech Poray-Wybranowski, rodzina

9. Krystyna Estevens, przyjaciel rodziny
10. Daniel Magdziarz, przyjaciel rodziny
11. Jolanta Magdziarz, przyjaciel rodziny

12. gen. bryg. Jan Podhorski ps. „Zygzak”, „Marciniak”, żołnierz Związku Jaszczurczego, Narodowych Sił Zbrojnych, powstaniec warszawski, wieloletni przewodniczący Rady Naczelnej Związku Żołnierzy NSZ
13. ppłk. Marian Pawełczak ps. „Morwa”, żołnierz Armii Krajowej, Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, zaporczyk
14. kpt. Bolesław Chmielowiec ps. „Komar”, żołnierz Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych (1 Pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej NSZ)
15. kpt. Władysław Foksa ps. „Rodzynek”, żołnierz NSZ, Honorowy Prezes Okręgu Podbeskidzie Związku Żołnierzy NSZ
16. kpt. Mieczysław Gronek ps. „Kowboj”, żołnierz oddziału NSZ por. Stanisława Grabdy ps. „Bem”
17. kpt. mgr Konstancy Kopf, prezes Okręgu Małopolskiego Związku Żołnierzy NSZ, Weteran Walk o Niepodległość Polski
18. kpt. Zbigniew Matysiak, ps. „Kowboj”, żołnierz Armii Krajowej, Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość”, zaporczyk
19. kpt. Stanisław Turski ps. „Czarnocki”, żołnierz Brygady Świętokrzyskiej NSZ
20. por. Aleksander Kuchciewicz ps. „Żbik”, żołnierz NSZ i Zrzeszenia WiN, prezes Koła Łączna Związku Żołnierzy NSZ
21. por. Jan Oszust ps. „Wrzos”, żołnierz 1 Pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej NSZ, Prezes Koła Kraśnik Związku Żołnierzy NSZ
22. ppor. Henryk Ateborski ps. „Pancerny”, żołnierz Brygady Świętokrzyskiej NSZ

23. prof. dr Marek Jan Chodakiewicz, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ
24. prof. zw. dr hab. Bogumił Grott - emerytowany profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego - politolog, historyk i religioznawca, autor licznych prac naukowych poświęconych ruchowi narodowemu, również w latach okupacji, w tym i NSZ.
25. prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz, historyk sztuki
26. ks. prof. dr hab. Zygmunt Zieliński, historyk
27. prof. dr hab. Jan Żaryn, senator RP, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ
28. dr hab. Sławomir Cenckiewicz, dyrektor WBH, zastępca przewodniczącego Kolegium IPN
29. dr hab. Selim Chazbijewicz prof. UWM w Olsztynie
30. dr hab. Waldemar Handke, historyk
31. dr hab. Krzysztof Kaczmarski, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ
32. dr hab. Piotr Kardela, historyk
33. dr hab. Zdzisława Kobylińska, UWM w Olsztynie
34. dr hab. Tomasz Panfil, historyk

- 114
35. dr hab. Bogusław Paż prof. UW, historyk filozofii, działacz kresowy
 36. dr hab. Tadeusz Rutkowski, historyk
 37. dr hab. Krzysztof Sychowicz, historyk
 38. dr Mariusz Bechta, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ
 39. dr Jerzy Bukowski, Kawaler Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, filozof, autor, piśsudczyk, harcerz, publicysta, rzecznik Porozumienia Organizacji Kombatantkich i Niepodległościowych w Krakowie, przewodniczący Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego w Krakowie, były reprezentant prasowy śp. pułkownika Ryszarda Kuklińskiego w Kraju
 40. dr Rafał Dobrowolski, historyk, prezes Okręgu Lubelskiego Związku Żołnierzy NSZ
 41. dr Zenobia Kitówna, polonistka, była przewodnicząca Regionalnej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego z 1981 r., represjonowana w okresie PRL
 42. dr Stanisław Koller, historyk
 43. dr Paweł Kosiński, historyk
 44. dr Lucyna Kulińska, historyk
 45. dr Ewa Kurek, historyk
 46. dr Krzysztof Langowski, historyk
 47. dr Rafał Łatka, historyk, redaktor Pisma Społeczno-Historycznego „Glaukopis”
 48. dr Jolanta Mysiakowska-Muszyńska, historyk
 49. dr Wojciech Muszyński, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ, redaktor Pisma Społeczno-Historycznego „Glaukopis”
 50. dr Karol Sacewicz, historyk
 51. dr Rafał Sierchuła, historyk
 52. dr Bartłomiej Szyprowski, historyk
 53. dr Stefan Sznajder, Rancho Mirage, CA
 54. dr Jerzy Thieme, ekonomista, były profesor University of Arizona w Tucson
 55. dr Krzysztof Tochman, historyk
 56. dr Paweł Piotr Warot, historyk
 57. ks. dr Jarosław Wąsowicz SDB, historyk, publicysta, wykładowca WSD Towarzystwa Salezjańskiego, dyrektor Archiwum Salezjańskiego Inspektorii Pilskiej
 58. dr Andrzej Zapałowski, historyk, Uniwersytet Rzeszowski
 59. Marek Bąk, działacz podziemia antykomunistycznego, działacz Federacji Młodzieży Walczącej, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2016), Krzyżem Wolności i Solidarności (2016)
 60. Marek Bik, Kawaler Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, więzień polityczny w PRL, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, współzałożyciel Ruchu Wolność i Pokój i Konfederacji Polski Niepodległej
 61. Adam Broński, syn Zdzisława Brońskiego ps. „Uskok”
 62. Sebastian Bojemski, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ
 63. Artur Borzęcki, historyk
 64. Sławek Brzezinski, Fullerton, CA, USA
 65. Stanisław Brzozowski, radny Rady Miasta Lublin

66. Nina Budner, Northridge, CA, USA
67. Krzysztof Bzdyl, Kawaler Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski, więzień polityczny w PRL działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, współzałożyciel Konfederacji Polski Niepodległej, więzień polityczny w PRL, prezes Stowarzyszenia Konfederatów Polski Niepodległej 1979-1989, członek Prezydium Okręgu Małopolska Światowego Związku Żołnierzy AK
68. Grzegorz Chilecki, Orange, CA, USA
69. Zbigniew Chmielniak, prezes Okręgu Śląsk Cieszyński Związku Żołnierzy NSZ
70. Andrzej Churski, prezes Okręgu Wielkopolska Związku Żołnierzy NSZ
71. lek. wet. Tomasz Dyźma, Prezes Związku Piłsudczyków Oddział Lublin, Wiceprezes Związku Oficerów Rezerwy RP Okręg Lublin
72. Arkadiusz Cimoch, przewodniczący Koła Chicago Związku Żołnierzy NSZ, USA
73. Wiesia Drozd, Costa Mesa, CA, USA
74. Mietek Dudkowski, Palm Springs, CA, USA
75. Marek Dziemieszkiewicz, bratanek żołnierzy NSZ Romana Dziemieszkiewicza „Pogody” i Mieczysława „Roja”
76. Jan Fedirko, Fundacja Niepodległości
77. Halina Foltyn, Los Angeles, CA, USA
78. Marek Franczak, syn Józefa Franczaka ps. „Laluś”
79. Andrzej Gawlik, lekarz
80. Marta Glodkowska, Woodland Hills, CA, USA
81. Tomasz Greniuch, historyk
82. Michał Gruszczyński, historyk, nauczyciel
83. Henryka Gruszka, córka st. sierż. Tadeusza Przewoźnika ps. „Kuba” dowódcy plutonu ochrony sztabu w zgrupowaniu NSZ kpt. H. Flame ps. „Bartek”
84. Michael S. Gwara of Wethersfield CT, Vice-President, Polish American Foundation, USA
85. Piotr Hlebowicz, działacz opozycji antykomunistycznej, "Solidarność Walcząca", Porozumienie Prasowe Solidarność Zwycięży, Ogólnopolski Komitet Oporu Rolników, Autonomiczny Wydział Wschodni Solidarności Walczącej
86. Katarzyna Hulewicz-Gathy, córka Juliana Hulewicza, żołnierza Wojska Polskiego, Narodowych Sił Zbrojnych, architekta
87. Marian Ignaciuk, Przewodniczący Zarządu Dzielnicy Bronowice
88. Bartłomiej Ilcewicz, sekretarz Związku Żołnierzy NSZ
89. Ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, historyk Kościoła
90. Halina Jagoda, Woodland Hills, CA, USA
91. Jerzy Jankowski, Prezes Związku Polaków w Norwegii
92. Edward Jesman, Santa Monica, CA, USA
93. Ania Kain, Woodland Hills, CA, USA
94. Adam Kalita, Kawaler Krzyża Wolności i Solidarności, radny m. Krakowa, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, inicjator i uczestnik głódówki w obronie historii w 2012, więzień polityczny w PRL
95. Tomasz Karasiński, Stowarzyszenie Grupy Historycznej Zgrupowanie „Radosław”

- 116
- 115
96. Zdzisław Koguciuk, działacz „Solidarności” w okresie PRL, kresowiak, inicjator budowy pomnika Ofiar Rzezi Wołyńskiej w Lublinie
 97. mgr Irena Kopf, prezes Stowarzyszenia „Instytut Świętej Jadwigi Królowej Polski”
 98. Zygmunt Korus, represjonowany antykomunista, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski
 99. Kazik Kowalski, Orange, CA, USA
 100. Grzegorz Kozak, wiceprezes Zarządu Głównego Związku Żołnierzy NSZ, prezes Okręgu Szczecin Związku Żołnierzy NSZ
 101. Karolina Lebedowicz, prezes Okręgu Świętokrzyskiego Związku Żołnierzy NSZ
 102. Adrian Lesiakowski, prezes Zarządu Fundacji „Normalna Kultura”
 103. Łukasz Lewandowski, prezes Stowarzyszenia Rodzin Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych VII Okręgu Śląskiego
 104. Ryszard Majdzik, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, więzień polityczny
 105. Grzegorz Makus, historyk, twórca strony "Żołnierze Wyklęci - Zapomniani Bohaterowie"; podziemiezbrojne.blox.pl
 106. Basia Malachowski, Washington D.C., USA
 107. Jan Malek, Rancho Palas Verdes, CA, USA
 108. Jerzy Masłowski, historyk regionalista
 109. Agata Mariott, San Diego, CA, USA
 110. Piotr Mazur, prezes Lubelskiego oddziału Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy
 111. Aleksandra Moroń-Przewołnik, córka st. sierż. Tadeusza Przewołnika ps. „Kuba” dowódcy plutonu ochrony sztabu w zgrupowaniu NSZ kpt. H. Flame ps. „Bartek”
 112. Marek Niedźwiadek, dowódca Grupy Rekonstrukcji Historycznej im. 1 Pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej NSZ
 113. Sebastian Nowakowski, historyk
 114. Krysia Okuniewski, Los Angeles, CA, USA
 115. Urszula Oleksyn, Fullerton, CA, USA
 116. Michał Ostapiuk, historyk, członek Rady Historycznej przy Okręgu Łomżyńskim Związku Żołnierzy NSZ
 117. Ireneusz Pająk, dowódca Grupy Rekonstrukcji Historycznych „Beskidy”
 118. Bożena Parr, Palm Springs, CA, USA
 119. Tadeusz Płużański, prezes Fundacji „Łączka”
 120. Michał Podolak, historyk
 121. Andrzej Pruszkowski, Radny Sejmiku województwa, Prezydent Lublina III i IV kadencji
 122. Ela Przybyła, La Habra, CA, USA
 123. Kajetan Rajski, redaktor naczelny kwartalnika "Wyklęci"
 124. Arkadiusz Robaczewski, Centrum Kultury i Tradycji Wiedź 1683
 125. Wojciech Rowiński, koordynator Sekcji Sportowo-Obronnej przy Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych
 126. Janusz Rybiński, działacz „Solidarności” i Federacji Młodzieży Walczącej w latach 80-tych
 127. Tomasz Rzymkowski, poseł na Sejm RP, członek Związku Żołnierzy NSZ
 128. Władysław Sanetra, prezes Okręgu Podbeskidzie Związku Żołnierzy NSZ

129. Beata Sławińska, wiceprezes Fundacji „Łączka”
130. inż. Andrzej Sołtysik
131. Tomasz Stańko, prezes Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Lublinie
132. Grzegorz Surdy, Kawaler Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski, więzień polityczny w PRL, działacz opozycji antykomunistycznej w PRL, współzałożyciel Ruchu Wolność i Pokój oraz Niezależnego Zrzeszenia Studentów UJ, inicjator i uczestnik głódówki w obronie historii w 2012
133. Ana Sykora, Fullerton, CA, USA
134. Ewa Szakalicka, reżyser, autorka m.in. filmów w obronie kpt. Zenona Jachymka „Wiktor” i kpt. Romualda Rajsa „Bury”
135. Bożena Szeremeta, Mission Viejo, CA, USA
136. Irena Szymajda, działaczka podziemnej „Solidarności” nauczycielskiej, represjonowana w okresie komunistycznym
137. Bartosz Tomczak, historyk
138. Jurek Wagner, Hancock Park, CA, USA
139. Mariusz Warachim, wiceprzewodniczący komisji zakładowej NSZZ „Solidarność” z 1989 r., członek Związku Żołnierzy NSZ,
140. Jolanta Wilk, Anaheim, CA, USA
141. Karol Wołek, prezes Zarządu Głównego Związku Żołnierzy NSZ, prezes Fundacji im. Kazimierza Wielkiego, Prezes Fundacji Amor Partriae
142. Michał Wołłejko, historyk, red. prowadzący Pisma Społeczno-Historycznego „Glaukopis”, publicysta
143. Michał Wojtak, redaktor naczelny wMeritum.pl
144. Magdalena Zarzycka-Redwan, prezes Stowarzyszenia Dzieci Żołnierzy Wyklętych
145. Leszek Żebrowski, historyk, członek Rady Historycznej przy Związku Żołnierzy NSZ